

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету суспільних наук

Юрій ОСТАПЕЦЬ

« 27 » жовтня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПСИХОКОРЕКЦІЇ

Рівень вищої освіти	Перший бакалавр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 психологія
Освітня програма	Психологія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

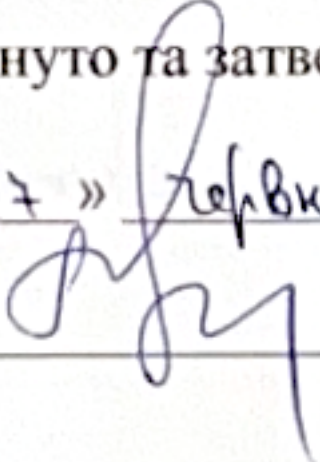
Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи психокорекції**»
для здобувачів вищої освіти галузі знань **05 соціальні та поведінкові науки**
спеціальності **053 психологія**, освітньої програми «**Психологія**»

Розробники: Омелянська Вікторія Іллічна, старший викладач

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри психології

протокол № 13 від «27» березня 2024 р.

Завідувач кафедри проф. Михайлишин У. Б.

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

протокол № 8 від «27» березня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії Jonagier D.D.

© Омелянська В.І., 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 5	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 150	4
Кількість модулів – 2	Семестр:
Тижневих годин для денної форми навчання: 4,1 аудиторних –74 самостійної роботи студента – 76	7
	Лекції:
	30
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:
	44
Форма підсумкового контролю: усно	Самостійна робота:
	76

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Основи психокорекції**» є висвітлення основних теоретичних положень психокорекційної практики, різних напрямків психокорекції, ознайомлення з завданнями, роллю психолога під час роботи з клієнтом та основними методами, технікам, видами та формами психокорекції.

Завдання: вивчити основні принципи, цілі і завдання психокорекційної роботи; розглянути особливості індивідуальної та групової форм психокорекції; проаналізувати основні напрями в психокорекційній роботі; сприяти розвитку навиків складання психокорекційних програм та їх практичного використання.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- предмет і об'єкт психологічної корекції;
- методологічні підходи до вивчення основ психокорекції;
- основні методи, що застосовуються у процесі психологічної корекції;
- сфери застосування психологічної корекції;
- напрями та види, а також конкретні психокорекційні техніки;
- основні теоретичні моделі психологічної корекції;
- різноманітні психокорекційні форми і прийоми;
- основні параметри здійснення психокорекційного впливу на людину з метою оптимізації її психіки та поведінки.

уміти:

- самостійно працювати з науковою психологічною літературою;
- застосовувати базові способи (прийоми) психологічної корекційної допомоги клієнтам;
- практично застосовувати різні методи і техніки психологічної корекції та здійснювати їх з врахуванням психологічних особливостей різних клієнтів;
- знаходити різноманітні вирішення у відповідь на широкий спектр психологічних ситуацій і проблем;
- складати психокорекційні програми у відповідності до запиту, вікових особливостей клієнтів та форм психокорекційної роботи.
- застосовувати методи психологічної корекції у різних сферах людської життєдіяльності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК11. Здатність зберегти та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку

суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т. ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту

СК10. Здатність дотримуватись норм професійної етики

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Основи психокорекції**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 15 Загальна психологія
- ОК 16 Практикум із загальної психології
- ОК 17 Експериментальна психологія
- ОК 18 Соціальна психологія
- ОК 19 Вікова психологія
- ОК 20 Клінічна психологія
- ОК 21 Патопсихологія
- ОК 23 Психодіагностика
- ОК 32 Основи психологічної практики

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Психологія**», вивчення навчальної дисципліни «**Основи психокорекції**» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання	ПР 1
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань	ПР 2
Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань	ПР3
Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.	ПР 5

Формувати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.	ПР 6
Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки	ПР 7
Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).	ПР 9
Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.	ПР 13
Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	ПР 15
Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.	ПР 16
Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	ПР 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Основи психокорекції**»:

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Вміти аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати соціально-психологічні проблеми. Розуміти місце психокорекції в системі психологічних наук.	ПР1
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті здійснення психокорекційної роботи.	ПР2
Вміти застосовувати пошукову активність в різних засобах, в тому числі електронних, з метою знайомства з новими методиками, техніками, прийомами психокорекційного впливу. Засвоювати сучасні досягнення психокорекційної теорії та практики.	ПР 3
Вміти застосовувати базові способи (прийоми) психологічної корекційної допомоги клієнтам; практично застосовувати різні методи і техніки психологічної корекції та здійснювати їх з врахуванням психологічних особливостей різних клієнтів; знаходити різноманітні вирішення у відповідь на широкий спектр психологічних ситуацій і проблем; складати психокорекційні програми у відповідності до запиту, вікових особливостей клієнтів та форм психокорекційної роботи; застосовувати методи психологічної корекції у різних сферах людської життєдіяльності..	ПР5
Сформованні уявлення, та закріпленні знання та навички цілепокладання, дотримання процесуальності психокорекційної роботи, вміння прогнозувати наслідки обраної тактики взаємодії клієнтами для продуктивного результату.	ПР6
Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки	ПР 7
Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.	ПР 9
Вміти здійснювати пошукову активність в різноманітні досягнень психокорекційної галузі. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.	ПР13
Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. Вирізняти спектр психокорекційної проблематики та	ПР15

функціональне насичення професійної складової психолога в сучасній соціально-психологічній реальності.	
Сформувати здатність вільно спілкуватися з проблематики з колегами, широкою науковою спільнотою, дотримуючись етичності та кооперативності. Вміти дотримуватись гуманного та етичного підходу до різноманітних проблем та культуральних відмінностей клієнтів. Розвивати здатність до постійного професійного розвитку.	ПР16
Демонструвати соціально-відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	ПР 17

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

- залік; тести; письмова контрольна робота; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; експрес-опитування; захист першоджерел.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виконання лабораторних завдань, виступи на занятті, експрес-опитування, реферат, тести, конспект першоджерел.

Форма модульного контролю: передбачено 2 письмові контрольні роботи

Форма підсумкового семестрового контролю: залік (усно).

Денна форма

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6		...	50	100
5	5	10	10	10	10				

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Лабораторні заняття (виконання та захист)	11	25	11	25
Підбір та проведення психокорекційних вправ відповідно до тем лаб. заняття	5	10	5	10
Складання протоколів	1	5	1	5
Психокорекційна програма	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії поточного оцінювання знань студентів.

Усний виступ та виконання практичного/лабораторного завдання:

Критерії оцінювання

3 - В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

2 - Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

1 - Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Доповнення виступу:

2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал - отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Експрес-контроль:

2 бали нараховуються студентам, які вільно володіють усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлюють свої думки.

1 бал отримують студенти, які частково володіють матеріалом та можуть окреслити лише деякі проблеми теми.

Складання словника основних термінів, що визначені програмою курсу (за темами): Програмою курсу визначено перелік ключових термінів, що розкривають зміст кожної теми. Студентам пропонується скласти словник основних термінів з конкретної теми на останніх сторінках опорного конспекту лекцій. –

- 2 бали нараховуються студентам, які не лише склали повний перелік визначених термінів з конкретної теми, а й можуть вільно розтлумачити їх зміст.

- 1 бал нараховуються студентам, які склали неповний перелік визначених термінів з конкретної теми і не можуть їх розтлумачити без конспекту

Ведення конспекту першоджерел

- 2 бали отримують студенти, які опрацювали всю необхідну обов'язкову літературу, засвоїли її основні теоретичні положення, вміють їх пояснити і розтлумачити.
- 1 бал отримують студенти, котрі опрацювали не всю необхідну літературу, не завжди розуміють її вихідні теоретичні положення, поверхово їх пояснюють.

Протокол проведення психокорекційної вправи

2 бали – самостійний вибір вправи, відповідно до проблематики, вміле проведення з врахуванням психоемоційного, когнітивного та поведінкового прояву. Ведення записів у відповідності вимог

1 бал – поверховий підхід до проведення психокорекційної вправи, неточності в інструктуванні, помилки в інтерпретації.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Письмова контрольна робота

Критерії оцінювання

40-50 В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

28-39 Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

18-27 В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

8-17 Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

1-7 Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

0 Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на практичних (семінарських) заняттях та на підсумковому модульному контролі, свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної

дисципліни на конкретному етапі її вивчення. Протягом семестру студенти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводяться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ЄКТС. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни:

90-100 А – 5 (відмінно) Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.

82-89 В 4 (дуже добре) Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому.

75-81 С 4 (добре) Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому виконав не повністю.

69-74 D 3 (задовільно) Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.

60-68 E 3 (достатньо) Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та модульного контролю в цілому.

35-59 Fx 2 (незадовільно) Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та модульного контролю в цілому.

1-34 F 2 (незадовільно) Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми навчальної дисципліни, не виконав модульного контролю.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю (залік)

Бали	Критерії оцінювання
F	Студентом дана неправильна відповідь на запитання. Він ухилився від аргументації, виявив незадовільні знання понятійного апарату, спеціальної літератури або взагалі нічого не відповів Практично не знає психолого-педагогічної термінології. Володіння навчальним матеріалом на рівні розпізнавання. Не може користуватися підручником, методичними рекомендаціями, іншими дидактичними засобами. Володіє тільки окремими прийомами практичної діяльності, яких недостатньо для формування вмінь.
Fx	Має уяву про психолого-педагогічну термінологію. Володіє навчальним матеріалом на фрагментарному рівні. Конспект з предмету носить не систематизований, фрагментарний характер. Не вміє скласти алгоритм відповіді. Не може відповісти на питання чи виконати практичну роботу без грубих помилок на які не звертає уваги.
E	Студентом в цілому дана правильна відповідь на поставлене запитання. Проте він не зміг переконливо аргументувати її, помилився у використанні понятійного апарату, виявив низький рівень знання відповідних літературних першоджерел. Самостійно

	відтворює головні положення викладені в базовому підручнику чи лекційному матеріалі. Знає основні психолого-педагогічні терміни. Потребує допомоги викладача чи товаришів для відтворення систематизованого навчального матеріалу. При реалізації знань в вирішенні практичних завдань потребує допомоги викладача на всіх етапах роботи. Часто допускає типові помилки які при допомозі здатен виправити. Повністю відсутнє знайомство з інформацією що викладена в додатковій літературі.
D	Повністю відтворює інформацію що викладена в базовому підручнику. Має значні утруднення при необхідності користування додатковою та довідниковою літературою. Епізодичне знайомство з періодичними психолого-педагогічними виданнями. Сформовані уміння може використовувати у стандартних ситуаціях які закладені у навчальні завдання. При виправленні допущених помилок потребує деякої допомоги викладача. Затрудняється при необхідності використовувати знання отриманні при вивченні інших дисциплін.
C	На основі оволодіння матеріалом в обсязі робочої навчальної програми дисципліни, під керівництвом викладача вмiє зiставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію про педагогічні явища. Цілком самостійно використовує набуті знання, вміння та навички в стандартних навчальних ситуаціях. Здатен контролювати свою діяльність. При контролі знань досить вільно складає алгоритм відповіді. Швидко знаходить необхідну інформацію в довідниковій літературі. Знайомий з психолого-педагогічними періодичними виданнями поточного року.
B	Вільно володіє матеріалом у відповідності з програмою дисципліни. Знання, вміння та навички може самостійно примінити у нестандартних ситуаціях навчального характеру. Проявляє інтерес до наукової та науково-популярної літератури з предмету. Самостійно опрацював рекомендовану, додаткову літературу з предмету. В процесі вивчення дисципліни іноді виконував реферати не передбачені робочою програмою дисципліни. Проявляє схильність до аналітико-синтетичної діяльності, здатен висловлювати власну думку що до вивченого матеріалу. Отримані знання використовує при аналізі стану навчально-виховного процесу в університеті.
A	Студентом дана правильна і вичерпна відповідь на поставлене запитання. При цьому виявлено високий рівень володіння понятійним апаратом, знання першоджерел. На основі досконалого знання матеріалу предмету студент набуті знання, вміння та навички використовує при рішенні нестандартних задач. Вільно використовує міжпредметні зв'язки, орієнтується у періодичній та монографічній літературі з предмету. Легко знаходить відповіді на нестандартні, несподівані питання. У складних ситуаціях може провести аналіз на рівні теоретичного осмислення. Виявляє творчі здібності, нахил до самостійної науково-дослідної роботи.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Введення в психологічну корекцію.

1. Психокорекція як форма психологічної допомоги. Співвідношення понять психологічна корекція, психотерапія, психологічне консультування.

Поняття психологічної корекції в рамках здійснення психологічної допомоги. Відмінності від психотерапії та психологічного консультування. Специфічні риси психокорекційного процесу, елементи психокорекційної ситуації, види психокорекції. Психокорекційна допомога з врахуванням особливостей клієнта. Теоретичне тлумачення норми і анормальності в психокорекційній роботі. Рівні та види норми.

2. Основні завдання, принципи, форми, психокорекційної роботи.

Психокорекційна ситуація, характеристика елементів психокорекційної ситуації. Основні принципи психокорекційної роботи. Цілі психокорекції та їх реалізація у відповідності вікових, особистісних особливостей клієнтів. Психокорекційний комплекс: характеристика діагностичного, установчого, корекційного та оцінкового блоків. Фактори, які впливають на ефективність психокорекційного процесу. Поняття та види психокорекційних програм. Етапи роботи над складанням психокорекційної програми. Структура програми.

3. Основні види, методи, техніки психокорекційної роботи.

Поняття індивідуальної психокорекції, її недоліки та переваги. Умови індивідуальної психологічної корекції. Показання до здійснення індивідуальної психокорекції. Запити клієнтів. Основні методи індивідуального психокорекційного впливу: навіювання та переконання. Основні стадії індивідуальної психологічної корекції: заключення контракту між психологом і клієнтом; дослідження проблем клієнта, пошук способів вирішення проблем; формування психокорекційної програми; реалізація наміченої програми; оцінка ефективності проведення роботи. Основні позиції психолога стосовно клієнта.

4. Основні методи психокорекції пізнавальних психічних процесів.

Комплекс спеціальних корекційних вправ орієнтованих на розвиток та відновлення психічних процесів (уваги, пам'яті, мислення, уяви, сенсорних та перцептивних процесів). Методи психокорекції щодо когнітивно-інтелектуальної сфери. Врахування вікових та індивідуальних відмінностей в процесі психокорекції. індивідуальні та групові психокорекційні заняття.

5. Психокорекція емоційної сфери (тривожність, страхи, агресивність)

Місце емоційних порушень в психічному розвитку дитини. Можливості психокорекційної роботи в подоланні тривожності, страхів та агресивності. Комплекс спеціальних корекційних вправ орієнтованих на розвиток та відновлення емоційної сфери. Види, форми та методи психокорекції в роботі з емоційною сферою. Розвиток та сприяння емоційному здоров'ю засобами психокорекції.

6. Методи роботи з групою для корекції міжособистісних взаємин. Групова психокорекція.

Специфіка групової форми психокорекції. Завдання групової психокорекції. Види психокорекційних груп. Показання та протипоказання до групової психокорекції. Психологія психокорекційної групи. Груповий процес (фази розвитку групи). Ознаки характерні для психокорекційних груп. Основні механізми корекційного впливу. Фактори, які впливають на ефективність групової психокорекційної роботи. Особливості формування психокорекційних груп: принципи, віковий і статевий склад групи; професійний склад; розмір, частота і тривалість зустрічей. Підготовка до групової корекції. Основні принципи роботи групи. Норми групи. Внутрішньогрупова динаміка.

Модуль2 Специфіка психокорекційної роботи з урахуванням вікових особливостей та напрямку.

7. Напрямки психокорекційної та розвиваючої роботи в ранньому віці.

Основні тенденції розвитку в ранньому дитинстві. Психокорекційна робота орієнтована на розвиток моторики. Розвиток предметних дій. Психокорекція орієнтована на розвиток мови. Загальнорозвиваючі ігри та їх значення в психокорекційному процесі.

8. Напрямки корекційно-розвиваючої роботи з дошкільниками та молодшими школярами.

Основні тенденції розвитку в дошкільному віці та молодшому шкільному віці. Психокорекція пізнавальної сфери (мислення, мови, уяви, пам'яті, уваги). Корекція не сформованості навчальної діяльності у молодших школярів (формування навчальних умінь, формування прийомів самоконтролю, розвиток довільності). Розвиток навиків спілкування. Корекція і розвиток емоційної сфери. Розвиток самосвідомості. Корекція поведінки та характеру в дошкільному і молодшому шкільному віці (сором'язливість і тривожність, агресія і конфліктність). Релаксаційні ігри та вправи.

9. Напрямки корекційно-розвивальної роботи в підлітковому віці та ранній юності.

Основні тенденції розвитку в підлітковому віці і ранній юності. Психокорекція пізнавальної сфери. Розвиток і корекція емоційної сфери. Розвиток навиків спілкування і комунікативної компетентності. Розвиток особистості та самосвідомості.

10. Психокорекційна робота з підлітками. Профорієнтаційні ігри.

Вікові особливості підліткового віку, які зумовлюють труднощі соціальної адаптації та деформації новоутворення підліткового віку. Специфіка профорієнтаційних ігор в

психокорекційному процесі. Сприяння професійному самовизначенню засобами психокорекційних вправ, що орієнтовані на знайомство зі світом професій та психофізіологічними особливостями.

11. Специфіка дитячої та юнацької психокорекції.

Цілі, завдання і принципи психокорекційної роботи з дітьми і підлітками. Методи корекційної роботи з дітьми та підлітками. Покази до застосування індивідуальної та групової психокорекційної роботи. Рекомендації до формування дитячої психокорекційної групи. Оцінка ефективності проведення психокорекційної роботи.

12. Психокорекція особистісних проблем і поведінки в різних теоретичних напрямках

Структура сучасної психокорекції. Різноманіття методологічних підходів до здійснення психокорекційного впливу розвиваються у тісному зв'язку з розвитком психотерапії: поведінково-когнітивна психотерапія, гештальттерапія, психодрама, трансактний аналіз, символдрама тощо. Взаємне проникнення і доповнення різних психологічних підходів і методів. Вибір методу психокорекційного впливу у відповідності до запиту клієнта та особистісної схильності психолога.

13. Екзистенційно-гуманістичні напрямки в психокорекції.

Основні екзистенціальні фактори: почуття буття, воля, її обмеженість й відповідальність за неї, переживання кінцевості життя, екзистенціальна тривога, екзистенціальна провина, зміст і безглуздість. Зміст занять. Особливості терапевтичних відносин (присутність, автентичність відданість). Саморозкриття психолога. Основні техніки: робота з усвідомленням смерті (техніка «дозволу терпіти», робота із захисними механізмами, робота зі сновидіннями), робота з відповідальністю й волею (техніка визначення видів захисту й способів відхилення від відповідальності, техніка ідентифікації відхилення від відповідальності, техніка зіткнення з обмеженнями реальності, техніка протистояння екзистенціальній провині, техніка фасилітації прийняття рішень), робота з ізоляцією (техніка ідентифікації механізмів захисту, техніка ідентифікації міжособистісної патології, що зціляють відносини), робота з безглуздістю. Логотерапія В. Франкла. Метод парадоксальної інтенції й метод дерефлексії. Можливі перешкоди в роботі групи (дихотомія розуму й почуттів, ціннісні конфлікти, ригідність розуміння й інші). Можливості й критика даного напрямку психокорекції.

14. Символодрама як метод корекції психоемоційної сфери та міжособистісних стосунків.

Історія виникнення й розвитку символдрами (Х. Лейнер). Переваги символдрами в порівнянні із класичним психоаналізом. Основа символдрами - фантазування у формі образів на вільну або задану психотерапевтом тему (мотив). Основні мотиви символдрами: луг, підйом у гору, проходження уздовж струмка, обстеження будинку, спостереження узлісся й очікування істоти, що вийде з темряви (Х. Лейнер). Додаткові мотиви. Техніка проведення символдрами в групі. Діагностичні можливості символдрами. Групова робота зі сновидіннями. Можливості й критика даного напрямку групової психокорекції. Показання й протипоказання для використання кататимно-імагінативної психокорекції.

15. Можливості арт-терапії, казкотерапії та ігротерапії в психокорекції.

Фактори ефективності застосування мистецтва в контексті психокорекції. Терапевтичні механізми арт-терапії в психокорекції (гармонізація емоцій, поліпшення комунікації, вплив на фізіологічному рівні, художня експресія, сублимація). Поведінка й функції психолога в арт-терапії (забезпечення матеріалом, стимулювання творчості, зняття напруги). Організація роботи групи арт-терапії, підготовка місця, необхідні

матеріали. Форми арт-терапії (пасивна й активна, структурована й неструктурована). Основні процедури арт-терапії (спонтанне малювання й ліплення, карлючки, автопортрет, спільний малюнок й інші).

Казкотерапія як метод психокорекційної роботи. Корекційні функції казки. Привабливість казок для психокорекційної роботи. Особливості використання казкотерапії в психокорекційній роботі з дорослими й дітьми. Варіанти роботи з казкою: використання казки як метафори, малювання за мотивами казки, обговорення поведінки героїв казки, програвання епізодів казки, використання казки як притчі-моралі, творча робота з мотивів казки.

Основні психологічні механізми корекційного впливу гри. Принципи здійснення ігротерапії. Основні функції психолога, що веде ігрові заняття (створення атмосфери прийняття, емоційне співпереживання, відображення й вербалізація почуттів і переживань клієнта).

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
лекції		практ	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовний модуль I. Введення в психологічну корекцію.						
Тема 1. Психокорекція як форма психологічної допомоги. Співвідношення понять психологічна корекція, психотерапія, психологічне консультування.	9	2		2		5
Тема 2. Основні завдання, принципи, форми, психокорекційної роботи.	11	2		4		5
Тема 3. Основні види, методи, техніки психокорекційної роботи.	11	2		4		5
Тема 4. Основні методи психокорекції пізнавальних психічних процесів.	11	2		4		5
Тема 5. Психокорекція емоційної сфери (тривожність, страхи, агресивність)	11	2		4		5
Тема 6. Методи роботи з групою для корекції міжособистісних взаємин. Групова психокорекція	9	2		2		5
Модульна контрольна робота	2			2		
Разом за змістовим модулем 1	64	12		22		30
Змістовний модуль II. Специфіка психокорекційної роботи з урахуванням вікових особливостей та напрямку.						
Тема 7. Напрямки психокорекційної та розвиваючої роботи в ранньому	9	2		2		5

віці.						
Тема 8. Напрямки корекційно-розвиваючої роботи з дошкільниками та молодшими школярами.	9	2		2		5
Тема 9. Напрямки корекційно-розвивальної роботи в підлітковому віці та ранній юності.	9	2		2		5
Тема 10. Психокорекційна робота з підлітками. Профорієнтаційні ігри.	9	2		2		5
Тема 11. Специфіка дитячої та юнацької психокорекції.	9	2		2		5
Тема 12. Психокорекція особистісних проблем і поведінки в різних теоретичних напрямках	11	2		4		5
Тема 13. Екзистенційно-гуманістичні напрямки в психокорекції	9	2		2		5
Тема 14. Символдрама як метод корекції психоемоційної сфери та міжособистісних стосунків.	9	2		2		5
Тема 15. Можливості арт-терапії, казкотерапії та ігротерапії в психокорекції	10	2		2		6
Модульна контрольна робота 2	2			2		
Разом за змістовим модулем 2	86	18		22		46
Усього годин	150	30		44		76

6.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна форма
1	Психокорекція як форма психологічної допомоги. Співвідношення понять психологічна корекція, психотерапія, психологічне консультування.	2
2	Основні завдання, принципи, форми, психокорекційної роботи.	4
3	Основні види, методи, техніки психокорекційної роботи.	4
4	Основні методи психокорекції пізнавальних психічних процесів.	4
5	Психокорекція емоційної сфери (тривожність, страхи, агресивність)	4
6	Методи роботи з групою для корекції міжособистісних взаємин. Групова психокорекція	2
	Модульна контрольна робота	2
7	Напрямки психокорекційної та розвиваючої роботи в ранньому віці..	2
8	Напрямки корекційно-розвиваючої роботи з дошкільниками та молодшими школярами	2
9	Напрямки корекційно-розвивальної роботи в підлітковому віці та ранній юності.	2
10	Психокорекційна робота з підлітками. Профорієнтаційні ігри.	2
11	Специфіка дитячої та юнацької психокорекції.	2
12	Психокорекція особистісних проблем і поведінки в різних теоретичних напрямках	4
13	Екзистенційно-гуманістичні напрямки в психокорекції	2
14	Символдрама як метод корекції психоемоційної сфери та міжособистісних стосунків.	2
15	Можливості арт-терапії, казкотерапії та ігротерапії в психокорекції.	2
	Модульна контрольна робота 2	2

	Усього годин	44

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна форма
1	Психокорекція як форма психологічної допомоги. Співвідношення понять психологічна корекція, психотерапія, психологічне консультування.	5
2	Основні завдання, принципи, форми, психокорекційної роботи.	5
3	Основні види, методи, техніки психокорекційної роботи.	5
4	Основні методи психокорекції пізнавальних психічних процесів.	5
5	Психокорекція емоційної сфери (тривожність, страхи, агресивність)	5
6	Напрямки психокорекційної та розвиваючої роботи в ранньому віці.	5
7	Напрямки корекційно-розвиваючої роботи з дошкільниками та молодшими школярами.	5
8	Напрямки корекційно-розвивальної роботи в підлітковому віці та ранній юності.	5
9	Методи роботи з групою для корекції міжособистісних взаємин.	5
10	Психокорекційна робота з підлітками. Профорієнтаційні ігри.	5
11	Специфіка дитячої та юнацької психокорекції.	5
12	Психокорекція особистісних проблем і поведінки в різних теоретичних напрямках	5
13	Екзистенційно-гуманістичні напрямки в психокорекції	5
14	Символдрама як метод корекції психоемоційної сфери та міжособистісних стосунків.	5
15	Можливості арт-терапії, казкотерапії та ігротерапії в психокорекції.	6
	Разом	76

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Андрушко Я.С. Психокорекція: навч.-метод. посібник. Львів: Львів ДУВС, 2017. 212 с.
2. Гольдштейн А. Тренінг умінь спілкування: як допомогти проблемним підліткам. Пер. з англ. В. Хомика. Київ : Либідь, 2003. 520 с.
3. Кузікова С.Б. Основи психокорекції: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2012. 320 с.
4. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2020. 304с.
5. Левчук Л.Т. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика: навчальний посібник. Київ: Либідь, 2015. 255 с.
6. Максименко С.Д., Прокоф'єва О.О., Царькова О.В., Кочкурова О.В. Практикум із групової психокорекції: підручник. Мелітополь: Видавничополіграфічний центр «Люкс», 2015. 414 с.
7. Мельничук О.Б. Основи психоконсультації та психокорекції: Навчальний посібник для студентів подвійних спеціальностей із спеціальністю «Практична психологія» та спеціалізацією «Соціально-психологічна реабілітація». Київ: Каравела, 2015. 390 с.
8. Методичний посібник для фахівців, які впроваджують корекційні програми для осіб, які вчинили насильство в сім'ї. / Укладачі: Мустафаєв Г.М., Довгаль І.І. Київ, 2011. 192 с.
9. Миронова С.П. Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної діяльності: підручник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014. 260 с.
10. Мушкевич М.І., Чагарна С.Є. Основи психотерапії: навчальний посібник. За ред. М.І. Мушкевич. Вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
11. Яценко Т. С. Основи глибинної психокорекції: феноменологія, теорія і практика: навчальний посібник. Київ: Вища школа, 2006. 382 с.
12. Яценко Т. С. Психологічні основи групової психокорекції: навчальний посібник. Київ: Либідь, 1996. 264 с.
13. Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання: навчальний посібник. Київ: Вища школа, 2004. 228 с.

Допоміжна література

1. Берн Е. Вступ до психіатрії та психоаналізу. Просто про складне. Київ: КСД, 2021. 416 с.
2. Берн Е. Ігри, у які грають люди. Київ: КСД, 2021. 256с.
3. Булах І.С. Психологія життєвих криз особистості: навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 358 с.
4. Герман Дж. Психологічна травма та шлях до видужання. Львів: Видавництво Старого Лева, 2021. 424 с.
5. Карамушка Л.М. Основи психолого-управлінського консультування: навчальний посібник. Київ: МАУП, 2002. 265 с.
6. Максименко С.Д. Психологічна допомога тяжким соматично хворим: навчальний посібник. Ніжин: Міланік, 2007. – 115 с.
7. Наварро Дж. Словник мови тіла. Секрети невербальної комунікації. Харків: КСД, 2022. 192 с.
8. Титаренко Т. Життєві кризи: технологія консультування. *Психологічний інструментарій*. Київ: Главник, 2007. с. 89-93, 116-120.

9. Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності: монографія . Київ : Либідь, 2003. 376 с.
10. Туриніна О. Л. Психологія травмуючих ситуацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2017. 160 с.
11. Франкл В. Людина у пошуках справжнього сенсу. Харків: КСД, 2022. 160 с.
12. Фройд З. Вступ до психоаналізу. Нові висновки. Харків: КСД, 2021. 552с.
13. Фромм Е. Втеча від свободи. Харків: КСД, 2020. 288 с.
14. Шталь С. Твоїй внутрішній дитині потрібен дім. Харків: КСД, 2022. 256 с.
15. Ялом І. Брехуни на кушетці. Психотерапевтичні оповіді. Харків: КСД, 2018. 512 с.
16. Ялом І. Ліки від кохання та інші оповіді психотерапевта. Харків: КСД, 2017. 416 с.
17. Ялом І., Ялом М. Питання життя і смерті. Харків: КСД, 2021. 272 с.